

Årsredovisning
För
Stiftelsen Kulturarv utan Gränser
802401-1259

Räkenskapsåret
2009

<u>Innehåll</u>	<u>Sid</u>
Förvaltningsberättelse	2-15
Resultaträkning	16
Balansräkning	17-18
Noter med redovisningsprinciper och bokslutskommentarer	19-23
Underskrifter	24

Stiftelsen Kulturarv utan Gränser 802401-1259

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE FÖR 2009

Inledning - Allmänt

I verksamheten under 2009 har stiftelsen Kulturarv utan Gränser fortsatt att betona behovet av dialog och interaktion. Kulturarvet är på olika sätt ständigt hotat. För befolkningen i de länder där stiftelsen arbetar, liksom i andra länder, är förlusten av kulturarvet, genom medvetna handlingar eller försummelse, en allvarlig form av kulturell och andlig utarmning.

De faktiska restaureringar och det återuppbyggnadsarbete som Kulturarv utan Gränser genomfört är försoningsverktyg för att bidra till processen "Restaurering - Försoning - Framtidshopp", så som den har beskrivits av stiftelsen i svenska och engelska informationsskrifter. I stiftelsens verksamhet har prioritet givits till att fortsätta att utveckla resursbasen och kontaktytorna i Sverige för att kunna ge fortsatt professionellt stöd till verksamheten i fält. Samtidigt har mycket arbete ägnats åt att öka kontakterna mellan Sverige och västra Balkan, bland annat genom att organisera och ta emot studiebesök. Arbetet i Bosnien- Hercegovina är nu helt avslutat och endast en rapport om det tidigare arbetet återstår att publicera. Kulturarv utan Gränserns arbete i Kosovo liksom i Albanien och Serbien har utvecklats och expanderat. Albanien är numera Kulturarv utan Gränserns näst största samarbetsland efter Kosovo, dit den ojämförligt största delen av verksamheten är förlagd. I Kosovo har ett antal stora restaureringar genomförts och i världsarvsstaden Gjirokastra i södra Albanien fortsätter utbildnings- och restaureringsinsatser. I Serbien har tak lagts över viktiga historiska byggnader. Utöver restaureringsinsatserna har Kulturarv utan Gränser också bidragit till att vidareutveckla det regionala museinätverk som startade 2006 inom vilka flera av de stora museerna i regionen deltar. Det regionala NGO nätverket har vuxit och blivit mer formaliserat under året.

Stiftelsen har under året drabbats av stor sorg på grund av att stiftelsens ordförande, Andreas Ådahl, avlidit efter en kort tids sjukdom. Andreas Ådahl valdes till ordförande för Kulturarv utan Gränser 2006. Med sin bakgrund och erfarenhet och med sitt vida internationella nätverk, blev hans bidrag till utvecklingen av stiftelsens verksamhet på västra Balkan mycket värdefulla. Vi känner starkt att det bästa sättet att hedra minnet av Andreas Ådahl är att fortsätta vårt framtida arbete med samma energi och hängivenhet som han alltid hade. Fram till dess en ny ordförande tillträder upprätthåller Andreas Heymowski funktionen.

Det beslöts att hedra Andreas Ådahl genom ett seminarium i Sarajevo om Ottomansk arkitektur som planeras till våren 2010. Under 2009 har ansträngningarna intensifierats för att etablera samarbete med andra europeiska kulturarvsorganisationer som arbetar på västra Balkan i syfte att hitta finansieringsmöjligheter inom ramen för EU:s verksamhet. Andreas Ådahl var i hög grad drivande i denna process. Kontakter och visst nätverksarbete har utvecklats under året med franska Patrimoine sans Frontières, italienska Intersos, grekiska Elliniki Etairia (Society for the Environment and Cultural Heritage), schweiziska organisationen Patrimoine Suisse och det europeiska kulturarvnätverket Europa Nostra. Tillsammans bildade dessa organisationer 2008 ett europeiskt nätverk av likasinnade organisationer "Solidarity with Kosovo's Cultural Heritage". En svensk ideell organisation har

registrerats för att formellt kunna verka som juridisk paraplyorganisation. Andreas Ådahl och Adisa Dzino organiserade och deltog i Bryssel i ett möte med europeiska likasinnade organisationer kring frågan om möjligheterna för frivilligorganisationer att ta del av EU finansiering.

Samarbetet med Sida

Sida förblir Kulturarv utan Gränsers viktigaste finansiär och samarbetspartner. Det långsiktiga avtal som stiftelsen har med Sida gäller till och med 31 december 2011 och vi ser detta som en bekräftelse på tilltron till vår verksamhet och att vi betraktas som en vital partner i en liten del av det svenska utvecklingssamarbetet. Avtalet innebär ökat fokus på utbildning och kapacitetsuppbyggande och innebär också en tydlig övergång av Kulturarv utan Gränsers verksamhet, från rena katastrofinsatser till reguljärt utvecklingssamarbete. Stödet från Sida sänder också en viktig signal till andra, presumtiva, finansiärer.

Samarbetet med andra organisationer

Det pågående avtalet med den grekiska stiftelsen *Stavros S. Niarchos Foundation* omfattar drygt 3,5 mkr (Euro 345,000) under tre år, 2007-2010, och avser regionalt museisamarbete på västra Balkan. Syftet är att öka tillgängligheten på museer för barn och vuxna med särskilda behov. Projektet omfattar bl.a. utbildningsinsatser för olika personalkategorier, stöd till samarbete mellan museer och speciallärare, tekniska förbättringar i anslutning till museibygnader, och en kartläggning av hinder och svårigheter för att hitta lösningar som gör museerna mer tillgängliga för alla besökare. Inom detta projekt har Museum Gustavianum vid Uppsala universitet, liksom Historiska museet i Stockholm varit viktiga partners. Det befintliga museinätverk som Kulturarv utan Gränser utvecklat inom ramen för den Sidafinansierade verksamheten på västra Balkan utgör basen för det Niarchos-stödda projektet.

Liksom tidigare år har *Riksantikvarieämbetet* bidragit med stöd till stiftelsens utåtriktade verksamhet. Bidraget för 2009 uppgick till 125 000 kr.

Svenska Institutet beslutade om stöd med 100 000 kr till ett separat museiutvecklingsprojekt på västra Balkan för barn/ungdomar med särskilda behov som genomfördes under året.

Det *Svenska Generalkonsulatet* i Istanbul anslog i december 2009, 150 000 kr för ett planerat seminarium kring St. Lazarus-klostret ”Tur Abdin” i syd-östra Turkiet. Seminariet äger rum under hösten 2010.

Framför allt i Kosovo har EU, UNESCO, brittiska, amerikanska och holländska ambassaderna bidragit till Kulturarv utan Gränsers arbete.

Därutöver finansierar inhemska myndigheter och organisationer ytterligare delar av den motsvarande verksamhet som stiftelsen bedriver.

Informationsverksamhet, möten och seminarier/konferenser

Stiftelsens ambition har varit och är även fortsättningsvis att styra över den utåtriktade informationen om stiftelsen till verksamhetens hemsidor. De tidigare tryckta nyhetsbrev har i hög grad spelat ut sin roll. Att begränsa utskicken är också ett sätt att spara på anslag.

Stiftelsen har fortsatt sitt stöd till det regionala museinätverket på västra Balkan. I nätverket ingår museer i Albanien, Bosnien-Hercegovina, Makedonien (FYRoM), Kosovo, Montenegro och Serbien. Museisamarbetet har pågått i tre år med fokus på yrkesmässig vidareutbildning av museipersonal. Deltagarna arbetar tillsammans kring för varje museum viktiga frågor och delar med sig av erfarenheter, för att söka gemensamma lösningar på viktiga problem. Under 2009 koncentrerades arbetet på fyra huvudsakliga teman - ledarskap, tillgänglighet, kommunikation/informationsöverföring, och utställningsteknik. Under 2009 anordnades en workshop

om hur arkeologiska utgrävningar och arkeologiska fynd presenteras i museisammanhang - "Displaying Archaeology". En särskild hemsida för museinätverket kommer att läggas upp på internet.

South East European Heritage (SEE Heritage) är ett nätverk av frivilligorganisationer som gemensamt arbetar för att skydda och främja det gemensamma kulturarvet och därmed bidra till en hållbar och ansvarsfull utveckling. SEE Heritage Network består av organisationer på västra Balkan som arbetar med kulturarvsfrågor i Kroatien, Bosnien-Hercegovina, Montenegro, Serbien, Makedonien, Albanien och Kosovo. Detta nätverk har utökats och omfattar idag 20 organisationer i regionen.

Organisationen "EC Ma Ndryshe" (ung: "gå annorlunda") från Kosovo stod värd för det sjätte SEE Heritage Network-mötet i Prizren, Kosovo, 23-26 januari 2009. Under mötet diskuterades den potential som utvecklingen av turism kan ha för den lokala utvecklingen i västra Balkan. Vilka är möjligheterna och nödvändigheterna för städer och landsbygd i sydöstra Europa att utvecklas genom satsningar på turism? Som exempel för diskussionen användes staden Prizren i Kosovo och dess möjligheter att locka till sig turism genom sitt rika kulturarv och på så sätt bidra till den lokala ekonomiska utvecklingen. Under workshopen hade deltagarna möjlighet att diskutera kulturturism och andra frågor med Kosovos kulturminister Mr. Valton Beqiri och Prizrens borgmästare Mr. Ramadan Muja. Den avslutande delen av workshopen beskrev två positiva exempel av samhällsengagemang i användningen av Prizrens och Kosovos kulturarvspotential (restaureringsarbete utfört utav Kulturarv utan Gränsers kontor i Pristina och DokuFest filmfestivalen).

Två regionala byggnadsvårdsläger har organiserats i Albanien under 2009. De regionala byggnadsvårdslägren syftar till att utbilda och öka professionaliteten hos unga kulturarvsarbetare genom praktiskt arbete. Lägren syftar också till att utöka regionalt samarbete och bredda de regionala kontaktytorna. Unga män och kvinnor från Balkan har möjlighet att återuppta kontakter - som varit avbrutna de senaste årtionden på grund av kriget på Balkan – och utbyta erfarenheter inom kulturarvsområdet. Det gemensamma arbetet kan också bidra till praktiskt försonings- och återuppbyggnadsarbete och bättre förståelse för det gemensamma europeiska kulturarvet.

Staden Jajce i centrala Bosnien-Hercegovina har uråldriga anor. Människor med olika religion och kultur har levt sida vid sida under århundraden och detta har gett staden en mångfacetterad prägel. Jajce har ansökt om att få bli upptagen på UNESCO:s världsarvslista. Kulturarv utan Gränser har genomfört restaureringar av ett antal hus i Jajce och har även bistått med experthjälp kring presentationsarbetet till UNESCO. Den presentation av staden som gjordes till UNESCO ställdes under 2009 ut i Sverige. Utställningen öppnades i Göteborg den 14 februari av Bosnien-Hercegovinas ambassadör i Sverige. Den 18-28 april visades den på Stadsbiblioteket i Helsingborg, 11-28 augusti på Medelhavsmuseet i Stockholm och under två veckor i november fanns delar av utställning på Sida i Stockholm.

Under 2009 gav Svenska Institutet särskilt stöd till samarbetsprojekt med länderna på västra Balkan. Temat för SI-satsningen – "Creative Force: Sweden - Western Balkans 2009" stödjer projekt som syftar till barns och ungas möjligheter till kulturupplevelser och eget skapande. Det projekt Kulturarv utan Gränser fick stöd för är kopplat till det regionala museinätverk mellan sex olika länder på västra Balkan. Nätverket har beslutat att utarbeta elva olika separata utställningar på temat "With love from the Balkans". Initiativet har tagits av museerna själva och är ett starkt uttryck för deras engagemang att utveckla gemensamt samarbete och utbyte.

Projektet "Gjirokastra 2009-2011" invigdes officiellt den 17 april 2009. Gjirokastra är en stad i södra Albanien med ett unikt kulturarv. Staden är upptaget på UNESCO:s världsarvslista. Projektet som genomförs av Kulturarv utan Gränser med stöd av Sida syftar till att restaurera ett antal byggnader i staden och kommer förhoppningsvis också att bidra till ekonomisk utveckling i området. Det svenska initiativet har resulterat i att det albanska kulturministeriet beslutat att själva genomföra ytterligare restaureringar i staden. Projektet är ett samarbete mellan Kulturarv utan Gränser, det albanska kulturministeriet samt "Gjirokastra Conservation and Development Organization (GCDO)", "Institute

of Monuments of Culture” Tirana, ”Regional Directorate of National Monuments of Gjirokastra” och ”Office of Administration and Coordination of the City Museum of Gjirokastra”.

Museichefer och avdelningschefer inom det regionala museinätverket deltog i en workshop vid ”National History Museum” i Tirana, Albanien. De centrala ämnena som diskuterades var frågor kring museernas strategiska planering och ledarskap, exemplifierade av konkret upplevda problem vid olika museer på västra Balkan. Många frågor är gemensamma för de flesta museer och det finns mycket att lära av varandra genom ökade kontakter. Under mötet diskuterades också planerna för en gemensam utställning under 2011 och planeringen för en gemensam webbsida. Förutom deltagarna från Tirana kom deltagare från museer i Belgrad, Gjakova, Banja Luka, Pristina, Skopje, Sarajevo och Shkodra. Totalt deltog 22 personer från regionen varav 15 kvinnor och 7 män. Dessutom deltog museexperter från Sverige.

Den 27 augusti 2009 hölls ett öppet samtal om kulturarvets roll i utvecklingssamarbetet i Medelhavsmuseets lokaler i Stockholm. ”Samtalet” var det första i en serie av samtal som Medelhavsmuseet organiserade under hösten. Fokus för diskussionen var svenskt bistånds roll och det arbete som stiftelsen Kulturarv utan Gränser utför på västra Balkan. Inledande anförande gjordes av författaren/journalisten Arne Ruth, som också är en av stiftarna av Kulturarv utan Gränser, och av Torsten Kälvemarm, som tidigare genomfört en utvärdering av Kulturarv utan Gränser. Bland deltagarna fanns flera av de ursprungliga stiftarna bland andra den första ordföranden, dåvarande riksantikvarie Margareta Biörnstad.

En cyklande ”Tour de Culture” organiserades gemensamt av Kulturarv utan Gränser, FN-Habitat, och med stöd från de lokala kontoren för Europeiska kommissionen och Europarådet under de europeiska kulturarvsdagarna i Kosovo. Fler än 200 cyklister från olika delar av Kosovo, deltog den 27 september i en cykeltur i sydvästra Kosovo mellan städerna Junik, Gjakova, Rahovec och Velika Hoča. Rutten var ca 53 km och grupper av både professionella och amatörer deltog. Under färden hade deltagarna tillfälle att lära sig en del om några av Kosovos minnesmärken, byggnader och historia.

Inom ramen för museinätverket träffades representanter från 7 museer från Västra Balkan i oktober för att delta i ett seminarium och besök vid olika museer i Glasgow. Gruppen var gäster hos Glasgow City Council och chefen för Museum Services, Mark O'Neill. Museicheferna besökte bland annat Kelvingrove Museum, Glasgow Resource Centre och St Mungo's Museum of Religious Life and Art. På Kelvingrove Museum gav Mark O'Neill en översikt av hur man med begränsade resurser kan utveckla det strategiska arbetet för att öka tillgängligheten inom ett museum och andra kollegor till Mark O'Neill förklarade hur de arbetade med de olika samlingarna i samarbete med olika befolkningsgrupper i Glasgow.

Kulturarv utan Gränser organiserade det första regionala seminariet i Albanien med titeln ”Development of Maintenance Programs and Plans”. Seminariet genomfördes, i världsarvsstaden Gjirokastra den 8-11 december 2009 och samlade yrkesverksamma inom kulturarvsområdet i Albanien och västra Balkan, från lokala och nationella institutioner, och representanter för kulturministeriet. Under tre dagar fick deltagarna möjlighet att presentera sina arbeten i ett öppet forum med fokus på problem och möjliga lösningar vad gäller underhåll av kulturarvet i västra Balkan. Albanska lokala och nationella medier uppmärksammade seminariet. Bland deltagarna fanns också chefen för Sidas kontor i Tirana, som också öppningstalade. I slutet av seminariet utarbetade deltagarna en skrivelse till albanska myndigheter med rekommendationer och förslag kring den lagstiftning som gäller för skötsel och vård av nationella kulturminnesmärken.

I december 2009, i samband med en konferens i Pristina, gjorde representanter för Kosovo-kontoret en presentation av stiftelsens projekt i Kosovo under 2009, i närvaro av deltagare från institutioner, organisationer och olika samarbetspartner i Kosovo. Chefen för kontoret, Sali Shoshi och hans medarbetare presenterade stiftelsens arbete och uttryckte sin uppskattning till alla som på olika sätt stött stiftelsen under 2009. Vid samma tillfälle delades priser ut i tävlingen som utlysts av Kosovo-kontoret om bästa artikel om kulturarvet betydelse.

REGIONAL VERKSAMHET PÅ VÄSTRA BALKAN

Det regionala samarbetet – kapacitetsuppbyggnad av institutioner och civila samhället

Den regionala verksamheten och stödet till ett antal regionala nätverk började ta form under slutet av det tidigare avtalet med Sida. I syfte att stärka och bygga vidare på tidigare erfarenheter beslutades bl.a. att Kulturarv utan Gränserns kontor i Sarajevo skulle omvandlas till ett kontor med ett regionalt ansvarsområde. Regionkontoret har sedan dess huvudsakligen ansvarat för stöd och uppföljning av de nya regionala initiativen samt att ansvara för de bilaterala projekten i samtliga länder på västra Balkan, utom Kosovo. Under 2009 fortsatte Kulturarv utan Gränser att ge ekonomiskt och organisatoriskt stöd till tre regionala nätverk.

- Ett regionalt nätverk för museisamarbete
- Ett regionalt NGO-nätverk
- Ett regionalt utbildningsnätverk

Ett antal institutioner och organisationer i Bosnien-Hercegovina, Albanien, Makedonien (FYROM), Montenegro, Serbien och Kosovo, har varit engagerade i de nätverk som har fått stöd från Kulturarv utan Gränser och främst med finansiering från Sida. I vissa av nätverken har även deltagare från Kroatien, Bulgarien och Rumänien funnits med.

Det regionala nätverket för museiutveckling

Det regionala museisamarbetet består av elva museer i Albanien, Bosnien-Hercegovina, Kosovo, Makedonien (FYROM), Montenegro och Serbien. Museerna är både stora nationella museer och mindre historiska museer. Syftet med samarbetet är att bidra till att förstärka museernas professionella kapacitet och deras roll som demokratiska och kreativa mötesplatser. Museerna är viktiga länkar mellan kulturarvet och allmänheten.

Museiarbetet har fått allt större plats i Kulturarv utan Gränserns verksamhet under de senaste åren med stöd av framför allt Sida och Stavros S Niarchos Foundation. Den senare organisationens bidrag går till att öka tillgängligheten för funktionshindrade barn och vuxna. Svenska museer, arkiv och bibliotek har på olika sätt stött verksamheten genom att ställa personal och utrustning till förfogande. Representanter för Kulturarv utan Gränserns styrelse, Ing-Marie Munktell och Lena Hejll, liksom tidigare styrelseledamoten Per Kåks, har varit instrumentella i att planera det regionala samarbetet som för närvarande pågår. Diana Walters som tidigare spelat en viktig roll som konsult har under 2009 varit anställd på deltid som programansvarig.

Under 2009 har ett antal seminarier genomförts. Majoriteten av deltagarna har varit unga museiarbetare, som genom seminarierna fått konkret praktik och kunnat knyta nya kontakter. Nya informella kommunikationsmetoder har använts (till exempel Facebook och MSN). De museer som stått för värdskapet för seminarierna har också lärt sig mycket i processen av planering, uppföljning, finansiell avrapportering och rapportskrivande.

- 8 juni genomfördes möte med arbetsgruppen om utställningsteknik i Tirana, Albanien
- 9-11 juni möttes gruppen av kvinnliga museichefer i Tirana, Albanien
- 14-16 september genomfördes en workshop om utställningsteknik i Cetinje, Montenegro
- 17-18 september genomfördes en workshop om frågor kring funktionshinder i museiarbetet i Cetinje, Montenegro
- 12-15 oktober genomfördes ett studiebesök om tillgänglighet för museichefer i Glasgow, Skottland
- 9-12 november genomfördes en workshop om publikationer för allmänheten, vid National Museum, Belgrad, Serbien

- 7-10 december genomfördes en workshop om dokumentation och funktionshinder, Göteborg, Sverige

Regionalt utvecklingsnätverk för NGO:er

“Ägarskapet” av kulturarv kan säkerställas på många sätt. Genom utveckling av bevarande- och vårdprogram har Kulturarv utan Gränser försökt att skapa en god bas för utveckling och bevarande av de investeringar som redan har gjorts i regionen. En av de större insatserna Kulturarv utan Gränser tagit initiativet till är stödet till bildandet av ett NGO-nätverk. I september 2006 organiserade Kulturarv utan Gränser en regional NGO-workshop i Sarajevo. Idén var att koppla samman nationella och lokala samarbetspartner inom kulturarvssektorn till ett regionalt nätverk. NGO:er i sex länder i regionen (Albanien, Bosnien-Hercegovina, Kosovo, Makedonien, Montenegro, Serbien) beslöt att skapa gemensamma verksamheter för att understryka det gemensamma kulturarvet i regionen. Ambitionen var att etablera nya länkar med andra regionala och internationella partner. 12 NGO:er undertecknade tillsammans med representanter för Kulturarv utan Gränser ett åtagandedokument för att utveckla och stärka det regionala NGO-nätverket som kom att kallas ”SEE Heritage Network”, (där SEE står för "South East Europe"). Under 2009 har det framgångsrika nätverket haft möten i Albanien och Montenegro.

Syftet med det regionala NGO-nätverket är att skapa en gemensam stabil grund för samarbete och att gemensamt kunna stärka rollerna för det civila samhället på västra Balkan genom att främja utvecklingen av det gemensamma kultur- och naturarvet och att nå ut med information och debatt till alla delar av samhället.

Nätverket har:

- Etablerat ett formellt nätverk genom ett utvecklat och implementerat strategidokument för de deltagande organisationerna
- Stärkt rollen för det civila samhället i det bredare regionala perspektivet
- Stärkt samarbete mellan enskilda organisationer i västra Balkan

Antalet medlemmar har utvidgats till 20 st från sju länder i regionen.

Nätverket har främjat NGO-sektorns arbete genom en gemensam webbsida och en informationsbroschyr kring SEE Heritage.

Regionalt utbildningsnätverk

Den övergripande målsättningen för det regionala utbildningsnätverket är att bidra till förhöjd och kontinuerlig utbildning inom området bevarande/restaurering. De flesta länder i Västra Balkan är i stort behov av att utveckla expertkompetens inom detta område. Universiteten har stora svårigheter med att skapa egna magisterprogram och därmed att stärka kulturarvskompetensen i regionen.

I ett första steg att skapa ett regionalt samarbete på området organiserade Kulturarv utan Gränser tillsammans med lokalavdelningen av ICOMOS (International Council on Monuments and Sites) Makedonien (FYROM), ett regionalt expertmöte i Skopje/Ohrid. Deltagarna kom från utbildningsinstitutioner - statliga och icke-statliga – i Albanien, Bosnien-Hercegovina, Bulgarien, Kosovo, Makedonien, Montenegro och Serbien. Ett av de viktiga områdena för diskussion var hur utbildning och kunskapsuppbyggnad kan stärkas genom regionala nätverk, kurser, seminarier och workshops, och därmed bidra till att uppgradera existerande master- och doktorsutbildningar inom området.

I kontakterna med Makedonien har Kulturarv utan Gränser regionkontor fortsatt att diskutera möjligheterna till att utveckla det planerade regionala master/högre utbildningsprogrammet på Balkan.

Kulturarv utan Gränser har under drygt tio år arbetat med återuppbyggnadsarbete på västra Balkan. Regionala restaureringsläger har blivit ett effektivt sätt att nå ut med ny kunskap och samla intresserade kring ett speciellt ämne/objekt. Syftet med restaureringsläger är att skapa bättre färdigheter hos unga yrkesverksamma inom området konservering/restaurering och erbjuda praktisk utbildning, ”*learning by doing*”, med praktiska övningar i specifika restaureringsprojekt. Genom att samla unga arkitekter och restaureringskunniga från regionen skapas möjligheter att utbyta synpunkter på restaurering/konservering, liksom att i ett längre perspektiv bygga kunskap som kan påverka nationell kulturpolitik. Dessa restaureringsinsatser kan också - genom ett intensifierat regionalt utbyte och ökade kontakter - bidra till att minska de etniska spänningarna i regionen.

Kulturarv utan Gränser har, tillsammans med albanska NGO:er och med stöd från nationella albanska institut, genomfört flera restaureringsläger i Gjirokastra i Albanien. Verksamheten har genomförts som en del av pågående lokala restaureringsprojekt. Ansvaret för organiseringen av lägret har delats mellan Kulturarv utan Gränser och de lokala kulturarvskontoren samt med andra organisationer som verkar för skydd av det nationella kulturarvet. Deltagarna utses genom en fri och öppen ansökningsprocedur vid universiteten i regionen. Ett av resultaten av 2008-års samarbete med Konsthögskolan i Stockholm blev en utställning som senare visades både i Gjirokastra och Stockholm under 2009.

DELTAGANDE I SEMINARIER OCH WORKSHOPS OCH INTERNATIONELLA BESÖK

Ordföranden Andreas Ådahl besökte Kosovo under 3 dagar i mars 2009 och sammanträffade bl.a. med Kosovos kulturminister.

Enes Toska vid kontoret i Pristina deltog mellan den 2 till 22 mars i den andra fasen av ”Advanced International Training Programme” för bevarande och förvaltning av historiska byggnader som hölls i Manila, Filippinerna.

Mellan 23-26 mars genomfördes en workshop om ”Arkeologi möter museer” på Nationalmuseet i Kosovo, från stiftelsen deltog Ing-Marie Munktell, Per Kåks och Lena Hejll.

Den 20 april arrangerade stiftelsen ett möte i Bryssel med ”Solidarity Network” för kulturarvet i Kosovo som bildats på initiativ av Kulturarv utan Gränser och med deltagande av ett antal likasinnade organisationer i Europa. Från Kulturarv utan Gränser deltog Andreas Ådahl, Sali Shoshi och Adisa Dzino.

I maj 2009 besökte Diana Walters Nice för möte med Niarchos Foundation och för att rapportera om arbetet KuG varit engagerat i och hur Niarchos bidrag nyttjats. Även frågan om eventuellt framtida samarbete diskuterades.

Mellan 19-21 maj genomfördes en konferens i Dubrovnik kring ”Heritage at Risk” som en del av det gemensamma EU-projektet ”Kultur 2007” som Kulturarv utan Gränser genomför i samarbete med Transylvania Trust. Från stiftelsen deltog Lejla Hadzic, Adisa Dzino, Nol Binakaj, Sali Shoshi och Dick Sandberg.

Bengt OH Johansson och Andreas Ådahl deltog i ett seminarium i Stockholm med Corine Wegener från USA angående den framtida utvecklingen av en Blue Shield organisation.

Sali Shoshi och Adisa Dzino deltog i en workshop i Rumänien organiserad av Transylvania Trust inom EU-finansierade ”Heritage at Risk”-projektet.

Den 14 september gjorde Sali Shoshi en presentation i Köpenhamn - på inbjudan av danska Socialstyrelsen - om Kulturarv utan Gränserns arbete i Kosovo.

Nol Binakaj (Kosovo) deltog i ”IPA Multi-beneficiary strategy Working Group” möte i Bryssel.

Lena Hejll och Patric Moreno deltog i en workshop om publikationer för allmänheten, vid National Museum, Belgrad, Serbien.

VIKTIGARE LANDSPECIFIKA AKTIVITETER

Samarbetet med Serbien startade 2003 genom ett samarbete med Institutet för skydd av minnesmärken och Nationalmuseet i Belgrad. Detta samarbete följdes upp genom att serbiska experter deltog i olika evenemang som Kulturarv utan Gränser organiserade i regionen. Konkret, projektinriktat samarbete startade 2006 och har fortsatt under 2009 på två sätt:

Stöd till *utveckling av kolgruveregionen Senje*, tillsammans med den icke-statliga organisationen ARCH (Association for Rehabilitation of the Cultural Heritage) initierade Kulturarv utan Gränser ett gemensamt projekt som rörde arbete med kolgruvan Senje. Syftet var att omvandla området och gruvan till ett centrum för kulturturism. Projektet startade i juli 2007 med en workshop för att kartlägga möjligheterna och det lokala samhällets intresse för projektet. Projektet syftade till att bidra till en hållbar omvandling av kolgruveområdet Senje och utveckla områdets existerande ekonomiska och sociala potential genom att använda det industriella och kulturella arvet som en språngbräda för att stödja en hållbar utveckling för befolkningen, med särskild betoning på ungdomen och utvecklandet av turismen i området. Arbetet har fortsatt under 2009, men är för närvarande vilande på grund av att det inte gått att komma överens kring fördelningen av ansvaret mellan ARCH och kulturministeriet.

”100 Roofs project”, Institutet för skydd av minnesmärken i Belgrad och Kulturarv utan Gränser har gemensamt initierat ett projekt som syftar till restaurering av tak till ett antal byggnader och monument som är del av det nationella arvet i Serbien. Arbetet koncentreras till att restaurera taken till de mest utsatta byggnaderna. Samarbetet påbörjades i början av 2008 och har fortsatt under 2009. Professor Andreas Heymowski, vice ordförande i Kulturarv utan Gränser styrelse, har varit aktivt engagerad i utvecklingen av projektet. Det övergripande syftet med projektet är att öka kompetensen hos yrkesverksamma personer inom konserverings- och restaureringsområdet genom att arbeta med det mest utsatta inhemska serbiska arvet som ett exempel. Projektet ”100 Roofs” kommer att öka kunskapen om lokalt hantverksarbete och lokala material kommer att användas liksom lokala tekniker för att restaurera taken. Byggnaderna kommer att räddas och kan bli helt restaurerade vid ett senare tillfälle då serbiska staten eller andra givare kan göra de finansiella utfästelser som krävs.

Frivilligorganisationen ”Expediio” i Montenegro har under 2009 fortsatt att vara ansvarig för koordineringen av det regionala nätverket ”SEE Heritage Network”, som initierades av Kulturarv utan Gränser 2006. Museer från Montenegro är också representerat i de regionala museinätverken.

Kulturarv utan Gränser startade samarbetet i Albanien 2006 genom att stödja ett byggnadsvårdsläger i närheten av Gjirokastra i södra Albanien. En lokal NGO var ansvarig för genomförandet av lägret, med deltagare av kulturarbetare från flera länder på västra Balkan.

Kulturarv utan Gränser arbete i Albanien har sedan fortsatt i egen regi och i mitten av 2008 undertecknades ett kontrakt mellan stiftelsen och Institute for the Protection of Monuments (motsvarande Riksantikvarieämbetet) om fortsatt samarbete i bl.a. Gjirokastra och planerade årliga byggnadsvårdsläger. Detta avtal upphävdes dock på grund av osämja mellan olika albanska nationella organisationer.

Som följd av detta omarbetades kontraktet och Kulturarv utan Gränser undertecknade den 25 mars 2009 ett samarbetsavtal med albanska kulturarvsinstitutioner. De institutioner som är del av detta avtal är:

- Albaniens kulturministerium

- Nationella Kulturarvsinstitutet, Tirana
- Regionala Kulturarvsinstitutet, Gjirokastra
- Kontoret för administrationen museumstaden Gjirokastra
- Gjirokastra lokala organisation för kulturutveckling organisation

Avtalet syftar till att restaurera två kulturhistoriskt viktiga byggnader. Avtalet syftar också till att stärka den yrkesmässiga kapaciteten och att stärka utbildning inom kulturarvsområde genom regionala byggnadsvårdsläger. Utbildningsinsatserna syftar till att förbättra den albanska och regionala yrkesmässiga kompetensen inom kulturarvsområdet och att utveckla skyddet för och den hållbara användningen av kulturarvet. Syftet är att öka det albanska deltagandet i regionala och bredare europeiska verksamheter.

Under maj 2009 genomfördes Restoration Camp nummer två i Gjirokastra i samarbete med Konsthögskolan i Stockholm och albanska partners som bland annat resulterade i en utställning, som var öppen för allmänheten, om förslag kring utvecklingen av Gjirokastra kommun.

Den 27 september öppnade Kulturarv utan Gränser tillsammans med stiftelsen Butrint Foundation ett "Heritage Surgery" i Gjirokastra, Albanien, detta som en del av EU-projektet Kultur 2007-2013.

I Albanien har ett nytt partnerskap skapats med "POLIS" - universitetet för arkitektur och fysisk planering i Albanien. POLIS kommer att vara Kulturarv utan Gränser lokala akademiska partner för de restaureringsläger som hålls i Gjirokastra två gånger om året. Förhandlingar med POLIS avslutades och ett Memorandum of Understanding är under utarbetande.

För Kulturarv utan Gränser har samarbetslandet Albanien blivit det land med den största insatsen efter verksamheten i Kosovo.

Arbetet i Bosnien-Hercegovina har under åren varit fokuserat på att restaurera kulturarv som ett sätt att utveckla försoningstanken. Kulturarv utan Gränser verksamhet i Bosnien-Hercegovina har genomförts i nära samarbete med lokala kulturarvinstitut. Kulturarv utan Gränser har praktiskt taget arbetat över hela landet - både i federationen och i enheten Republika Srpska. De större projekten har varit Nationalmuseet i Sarajevo och Handanijamoskén i Prusac. 2005 kom Sida och Kulturarv utan Gränser överens om en utfasningsstrategi för Kulturarv utan Gränser vad gällde samarbetet med Bosnien-Hercegovina. Kulturarv utan Gränser är inte längre involverad i konkret restaureringsarbete i Bosnien-Hercegovina. En del dokumentationsarbete har genomförts under 2009 och publicering kommer att genomföras under 2010.

Det svenska stödet gör det möjligt för bosniska institutioner och NGO:er att delta i det regionala samarbetet som Kulturarv utan Gränser stödjer, inte minst i samarbetet inom de regionala museinätverken.

Under hösten 2009 hade det regionala kontoret i Sarajevo haft två praktikanter, Elisa Harrocks och Sanda Sejdinovic, som genomfört arbete som en del av "Master's Programme in International Museum Studies" vid universitetet i Göteborg. Deras uppgifter var främst att bistå kontoret med stöd kring de regionala seminarierna som genomfördes under hösten, samt att bidra med de praktiska arrangemangen kring det av Svenska Institutet finansierade projektet "Hidden Voices".

Kulturarvsfrågorna var en av de centrala frågorna i förhandlingsprocessen mellan Kosovo och Serbien, som leddes av president Ahtisaari. Annex 5 av hans förslag för Kosovos status, avhandlar främst skyddet av det serbisk-ortodoxa kulturella och religiösa arvet. Annex 5 definierar 45 historiska och religiösa zoner som ska betraktas som skyddszoner och det framtida arbetet med detta kommer att kräva omfattande utbildning och kapacitetsutbyggnad för att säkerställa erforderlig kompetens inom respektive kommun/skyddszon. Bristen på eller ofullständig lagstiftning inom flera områden skapar problem för implementeringen. Speciellt fokus på utveckling och uppgradering av lokal kapacitet inom lagstiftning, kommer att vara avgörande för utvecklingen av kulturarvsektorn i Kosovo.

Kulturarv utan Gränser har i Kosovo inriktat sig på att försöka påverka kulturpolitiken i syfte att understryka kulturarvet som ett verktyg för ekonomisk och social utveckling, för att minska fattigdomen och skapa en hållbar samhällsutveckling. Inom ramen för avtalet mellan Sida och Kulturarv utan Gränser beslutades att vidareutveckla möjligheterna att genomföra projekt i de så kallade serbiska enklaverna i Kosovo. Detta fortgår och projekten in dessa enklaver beräknas kunna avslutas under 2010.

Genom olika projekt i Kosovo som finansieras av bl.a. Sida, European Agency for Reconstruction (EAR), tyska GTZ och Packard Foundation har Kulturarv utan Gränser kunnat arbeta med bevarande och restaurering av 17 historiska byggnader/monument. Stiftelsens arbete har också bidragit till att skapa bevarandeplaner för 5 historiska zoner, och att utveckla kapaciteten hos den lokala personalen. Samarbete med internationella institutioner som UNESCO, Europarådet, svenska Riksantikvarieämbetet, UN HABITAT har varit betydelsefullt. Sida har förblivit den viktigaste finansieringskällan och inte bara viktig i fråga om själva bidragen men också som ”draghjälp” för bidrag från andra finansiärer.

Under 2009 fortsatte arbetet med Pristina Hammam (”badet”), som tyvärr försenades på grund av det kalla vädret under senkvintern och våren. Kommunen i Pristina har varit starkt engagerad i projektet och avsatte i sin budget för 2008 250 000 Euro för arbetet med denna Hammam. Genomförandet har dock präglats av oenighet om hur restaureringarna skall genomföras och efter en inspektion på plats av styrelseledamoten Johan Mårtelius och den turkiska experten Zeynep Ahumbay beslutade Kulturarv utan Gränser att avbryta samarbetet och engagemanget i restaureringen av Pristina Hammam. Kommunen har dock återkommit till Kulturarv utan Gränser med propåer om att samarbetet skall kunna fortsätta.

Under projektledning av stiftelsen färdigställdes i april 2009 väggmålningarna i den restaurerade Hadum moskén i Gjakova. Projektet är finansierat av amerikanska staten genom UNESCO. Ansvariga för restaureringsarbetet har varit två framstående internationellt erkända experter inom området: Nihad Cengic från Bosnien-Hercegovina och Eliza Stefanini från Italien. Till sin hjälp har de även haft sex yngre kosovarska restaurerare. Projektet var en fortsättning av den tidigare yttre restaureringen som genomfördes av Kulturarv utan Gränser, delvis finansierad av Packard stiftelsen.

Genom ett avtal med den amerikanska ambassaden i Kosovo och genom ”Ambassadors Fund”, har restaureringen av ett traditionellt 1800-talshus i staden Leshan i Kosovo kunnat genomföras under 2009. Den lokala kommunledningen och det lokala kulturminnesvårdskontoret har gett sitt fulla stöd för restaureringen. Efter restaureringen kommer huset att användas som ett lokalt aktivitetscenter.

I april undertecknades ett samförståndsavtal mellan Kulturarv utan Gränser och kommunen Rahovec/Orahovac för arbetet med att återställa klocktornet som ligger i en av de kosovo-serbiska enklaverna. Projektet är del av det anslag som Sida 2008 i särskilt ordning avsatte för arbete i kommuner med kosovo-serbiska befolkningsgruppen.

I april överlämnade Kulturarv utan Gränser-Kosovo formellt till kommunen Prizren en ny bevarande- och utvecklingsplan för Prizren och som utvecklats av stiftelsen.

Kulturarv utan Gränser Kosovo genomförde en partiell restaurering av Mitrovica Hammam som en del av ett UNESCO projekt ”Skyddsåtgärder av kulturarvet i Kosovo”. Projektet genomfördes under 5 dagar och med fokus på att ändra ledningen på taket och göra dräneringsförbättringar.

Den lokala avdelningen av ICOMOS *Makedonien (FYROM)* har tagit på sig ett särskilt ansvar för det regionala utbildningscentret som planeras för att utveckla och stödja ett regionalt program inom området för kulturarvsbevarandefrågor.

Makedoniens museum i Skopje deltar i och har organiserat en workshop angående museiteknik och chefen för nationalmuseet är en mycket aktiv medlem i nätverket som består av kvinnliga museidirektörer. Stiftelsen Foundation Open Society Institute (FOSIM) är en aktiv och konstruktiv medlem i NGO-nätverket, och har delfinansierat några av de årliga möten som ägt rum inom ”SEE Heritage” nätverket.

I Turkiet har Kulturarv utan Gränser under 2009 planerat ett seminarium kring klosterbyggnaden St. Lazarus i Tur Abdin i syd-östra Turkiet. Jan Aleby, arkitekt från Göteborg och sekreterare i St. Lazarus Vän-förening besökte Turkiet i september 2009 för planering av seminariet.

PROBLEM OCH SVÅRIGHETER

Det främsta målet för Kulturarv utan Gränser engagemang har varit att öka möjligheterna för olika samarbetspartner att ta hand om och bevara sitt eget kulturarv. Detta arbete har fortsatt under 2009. Bristen på ägarskap från partnerinstitutionerna och regeringar - både på lokal och på statlig nivå - har varit ett av de största problemen för samarbete på Balkan. Det har emellertid skett en förändring till det bättre i detta avseende, och institutioner och organisationer börjar ta på sig allt mera ansvar och ägarskap. En positiv utveckling av dessa problem är att både i Kosovo och i Albanien har Kulturarv utan Gränser verksamhet resulterat i att ytterligare restaureringar påbörjats och genomförts finansierade av lokala myndigheter.

Den utbredda korruptionen i alla de berörda länderna i västra Balkan - på flera nivåer, i många former - utgör ett betydande problem i alla samarbeten. Kulturarv utan Gränser är i sitt arbete i regionen hela tiden uppmärksam på dessa svårigheter. Lokalt anställd personal, med hög medvetenhet om problemen är ett sätt att skapa säkerhet kring dessa problem och undvika att utsättas för korrupt handlande.

Nationella motsättningar och konflikter skapar i vissa fall problem i det regionala arbetet. Visumfrågor och – i viss utsträckning – rädsla för att resa i vissa delar av regionen, utgör ännu ett hinder för att utveckla kontakter och genomföra seminarier och andra möten.

Politiseringen av ämbeten och tjänster är ytterligare ett problem som hämmar kontinuiteten i Kulturarv utan Gränser arbete. Flera av cheferna för de museer som deltar i samarbetet har under 2009 bytts ut och ersatts – i flera fall – med personer som endast har politiska meriter och liten kunskap om musei- och kulturarvfrågor. Ett tydligt exempel på detta är resultatet – och därmed alla förändringar på tjänstemannanivå – efter valet i Albanien 2009. En lösning på detta problem har varit att Kulturarv utan Gränser i sitt nätverksarbete mer och mer vänt sig till ansvariga på nivån under vid respektive institution. Dels har de ofta en mer gedigen kunskap/utbildning, dels är de inte lika utsatta för politiska tillsättningar.

INFORMATION, PRESS OCH PUBLICERAT MATERIAL

Artiklar som rapporterar om Kulturarv utan Gränser arbete har varit publicerade i dags- och fackpress under 2009. Representanter för stiftelsen har deltagit i debatter liksom i information och undervisning vid skolor och akademiska institutioner, både i Sverige och i länderna i västra Balkan.

ORGANISATION OCH ADMINISTRATION

Ett antal förbättringar inom Kulturarv utan Gränser har genomförts inom organisationen med de tre fältkontoren, styrelsen och sekretariatet i Stockholm.

En större sammanhållning i organisation har uppnåtts parallellt med en gradvis överföring i ansvar från svensk personal som leder fältkontoren till lokalt anställd personal. Detta har nu helt genomförts och varit möjligt genom att stödja och stärka den lokala personalen på olika sätt, bland annat genom vidareutbildning, och genom att ta fram ett antal strategiska dokument. Chefen för kontoret i Kosovo har under 2009 avslutat en ledarskapsutbildning inom European Center for Peace and Development och den regionala koordinatören i Sarajevo har deltagit i den sista delen av den Sidafinansierade vidareutbildningen för arkitekter vid Lunds universitet.

Kansliet har under 2009 hyrt lokaler i fastigheten på Sabbatsbergsvägen 6 och har fortsatt delat vissa tjänster med Sveriges Hembygdsförbund. Svenska ICOMOS och Circonova är underhyresgäster till Kulturarv utan Gränser.

Kontoret i Sarajevo har ett regionalt ansvar för Kulturarv utan Gränser verksamhet i västra Balkan förutom för verksamheten i Kosovo där stiftelsen har ett kontor för verksamheten i landet. Under senare hälften av 2009 har ett betydande arbete lagts ner på att registrera och etablera ett kontor i Albanien och detta kunde genomföras under november 2009.

STYRELSE, REVISORER OCH PERSONAL

Styrelsen har haft följande sammansättning under 2009:

- Andreas Ådahl, ordförande, vald av styrelsen, (avliden i oktober 2009)
 - Andreas Heymowski, vice ordförande vald av styrelsen
 - Per Kåks, sekreterare (t.o.m. juli 2009), utsedd av ICOM
 - Sven-Erik Köhlin, skattmästare, vald av styrelsen
 - Karin Schibbye, utsedd av Riksantikvarieämbetet
 - Ing-Marie Munktell, utsedd av ICOM
 - Johan Mårtelius (sekreterare från juli 2009), utsedd av Sveriges Arkitekter
 - Marie Klingspor (t.o.m. april 2009)
 - Lena Hejll, utsedd av ICOM
 - Malin Myrin utsedd av ICOMOS
 - Hanna Gårdstedt utsedd av ICOMOS
-
- Margareta Biörnstad och Bengt O.H. Johansson har varit adjungerade till styrelsen som hedersledamöter.

Styrelsen har under 2009 sammanträtt den 5 februari, 10 mars, 7 maj, 16 juni, 7 september, 26 oktober och den 8 december. Liksom tidigare år har en presidiefunktion upprätthållits genom möten med ordföranden, vice ordföranden, sekreteraren, skattmästaren, generalsekreteraren, samt de två tidigare ordförandena och hedersledamöterna, Margareta Biörnstad och Bengt O.H. Johansson.

Revisorer har varit auktoriserade revisorn Benny Wieweg, KPMG och arkitekt Dick Lindberg, Sveriges Arkitekter, f d Sveriges Arkitekters Riksförbund (SAR). Benny Wieweg har av Stiftelsen för Insamlingskontroll (SFI) utsetts att också vara kontorevisor för stiftelsens postgirokonto för insamling 90 14 04-4.

Sverige

Vid huvudkontoret för Kulturarv utan Gränser i Stockholm har följande personer varit anställda under 2009:

- Per Arne Ströberg, (heltid), generalsekreterare
- Diana Walters, (deltid), rådgivare i museifrågor
- Jan Aleby, (deltid) arkitekt och projektansvarig för Tur Abdin projektet
- Gunnel Almberg, (deltid), ekonomiansvarig
- Patric Moreno, (deltid) koordinator

Kosovo/Pristina

Vid lokalkontoret i Pristina, Kosovo har följande personer varit anställda:

- Sali Shoshi, (heltid) kontorschef, arkitekt och projektledare
- Sezair Gafurri, (heltid) civilingenjör, projektledare
- Nol Binakaj, (heltid) arkitekt, kontraktsanställd
- Enes Toska, (heltid) student, biträdande projektledare
- Naim Uka, (heltid) ekonomichef
- Ardita Dobroshi, (heltid) jurist, administratör
- Edon Mullafetahu, (deltid) student, assisterande projektledare
- Berat Osdautaj, (heltid) assisterande projektledare
- Nora Arapi, (deltid) assisterande projektledare
- Senat Haliti, (deltid) designer och webb- administrator
- Samile Ajeti, (deltid) lokalvårdare
- Jeta Limani, (heltid) student, biträdande projektledare, tjänstledig under 2009 för studier vid universitet i Oslo, Norge

Bosnien-Herzegovina/Sarajevo

Vid det regionala kontoret i Sarajevo, Bosnien-Herzegovina har följande personer varit anställda:

- Lejla Hadzic, (heltid) arkitekt, regional koordinator
- Adisa Dinzo, (heltid) bitr. projektledare, administratör
- Boiken Abizo, (heltid) för verksamheten i Albanien

OFFENTLIGA ANSLAG OCH INSAMLINGSVERKSAMHET

Den övervägande delen av stiftelsens verksamhet finansieras med stöd av Sida. En redovisning av Sida anslaget för den första perioden (juli – december 2008) av det nya avtalet har enligt budget och verksamhetsplan lämnats in till och godkänts av Sida. En ny ”Plan of Operation” för 2009 liksom en reviderad budget har godkänts av Sida.

Kulturarv utan Gränsers intention har varit, och är, att attrahera andra givare till de olika programmen. Ett viktigt steg i denna riktning togs när stiftelsen lyckades säkra betydande stöd för ett utvecklingsprogram för museer på Balkan finansierat av Stavros S. Niarchos Foundation. Avtalet skrevs på i mitten av 2007 och verksamheten har genomförts enligt plan. Under hösten 2009 utbetalades den sista delen av bidraget från Niarchos Foundation som täcker 2010.

Betydande projektfinansiering i Kosovo säkrades för 2009 bl a från UNESCO:s Venedigkontor för ytterligare restaurering av Hadummoskén i Gjakova/Djakovica, Kosovo, som komplement till det arbete som pågått under hela 2008.

Stiftelsen har mottagit bidrag med 41.900 kronor från enskilda personer till minne av Andreas Ådahl.

Gåvofondsparandet har under 2009 tillfört stiftelsen andelar i Aktie Ansvar till ett marknadsvärde av 1.145 kronor.

Styrelsens ledamöter har liksom tidigare år vid sidan av själva styrelsearbetet bidragit med ett omfattande ideellt arbete för stiftelsen, både i Sverige och utomlands.

Övriga bidrag har redovisats ovan under ”Samarbete med andra organisationer”.

VÄSENTLIGA HÄNDELSER EFTER BALANSDAGEN

Till ny ordförande efter Andreas Ådahl har Christina von Arbin utsetts från 1 april 2010. Stiftelsen Kulturarv utan Gränsers generalsekreterare Per Arne Ströberg går i pension i början av år 2010. Som ny generalsekreterare har Margareta Husén rekryterats. Hon börjar sin anställning den 1 februari 2010.

FÖRVÄNTAN AVSEENDE FRAMTIDEN FÖR STIFTELSEN

Som tidigare nämnts löper avtalet mellan stiftelsen och Sida till slutet av 2011. Avtalet har inneburit en övergång av stiftelsens verksamhet från rena katastrofinsatser till reguljärt utvecklingssamarbete och är betydelsefull inte bara genom beloppets storlek, utan också genom att det ger stiftelsen en grundtrygghet och bas för vidare utveckling och kontakt med andra finansiärer.

Avtalet med Sida avser arbetet på Västra Balkan och betonar vikten av att utveckla det regionala samarbetet i området. I konsekvens med detta har stiftelsens arbete under det senaste året fått ett allt tydligare regionalt fokus.

Ägandet av insatserna i Västra Balkan skall i allt högre grad övertas av nationella och regionala samarbetspartner. Kunskapsuppbyggande och utbildningsinsatser kommer att få en all mer framträdande roll i stiftelsens verksamhet.

De ansatser som gjorts att bredda stiftelsens verksamhet geografiskt – till andra länder och områden än Balkanregionen kommer att fortsätta.

FÖRSLAG TILL DISPOSITION BETRÄFFANDE STIFTELSEN ÖVERSKOTT

Styrelsen beslutar att till förfogande stående överskott:

balanserat överskott	1.579.659
årets överskott	5.294

disponeras så att

i ny räkning överföres	1.584.953
------------------------	-----------

Stiftelsens resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning med tilläggsupplysningar.

Stiftelsen Kulturarv utan Gränser
802401-1259

Stockholm den 17 juni 2010

Christina von Arbin

Karin Schibbye

Andreas Heymowski

Lena Hejll

Sven-Erik Köhlin

Ing-Marie Munktell

Johan Mårtelius

Malin Myrin

Hanna Gårdstedt

Vår revisionsberättelse har lämnats den 2010

KPMG AB

Benny Wieweg
Auktoriserad revisor

Dick Lindberg
Förtroendevald revisor

Resultaträkning	Not	2009-01-01 2009-12-31	2008-01-01 2008-12-31
Organisationsens intäkter			
Bidrag från allmänheten	1	14 821	84 135
Bidrag från myndigheter och organisationer	1	3 066 596	4 074 283
Bidrag från Sida	1	10 809 057	8 533 826
Övriga intäkter		92 430	86 453
Gåvofond Aktie-Ansvar		1 145	1 855
		13 984 049	12 780 552
Organisationens kostnader			
Insamlingskostnader, utskick till allmänheten		-2 200	-8 160
Kostnader avseende ideella verksamheten	2, 3	-13 808 547	-12 932 084
Administrationskostnader	4	-219 320	-236 693
		-14 030 067	-13 176 937
Rörelseresultat		-46 018	-396 385
Resultat från finansiella investeringar			
Valutadifferenser		-84 112	123 393
Ränteintäkter och liknande resultatposter		41 551	99 416
Räntekostnader och liknande resultatposter		-1 320	-55 891
Återföring, nedskrivning av värdepapper		32 595	0
Kapitalförluster, nedskrivning av värdepapper		-3 446	-32 595
Resultat efter finansiella poster		-60 750	-262 062
Bokslutsdispositioner	5, 6	66 044	75 392
Årets överskott/Underskott		5 294	-186 670

Balansräkning	Not	2009-12-31	2008-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Maskiner och inventarier	3, 7	422 690	494 764
Summa anläggningstillgångar		422 690	494 764
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Övriga fordringar		0	267 308
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		67 700	74 420
		67 700	341 728
<i>Kortfristiga placeringar</i>			
Övriga kortfristiga placeringar	8	851 593	295 752
Kassa och bank		5 270 122	6 867 761
Summa omsättningstillgångar		6 189 415	7 505 241
Summa tillgångar		6 612 105	8 000 005

Balansräkning	Not	2009-12-31	2008-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital	11		
<i>Fritt eget kapital</i>			
Donationskapital		87 300	87 300
Balanserat överskott		1 579 659	1 766 329
Årets överskott		5 294	-186 670
		1 672 253	1 666 959
Summa eget kapital		1 672 253	1 666 959
Ackumulerade överavskrivningar	6	8 369	74 413
Avsättningar			
Avsättning framtida ers. till anställd	9	231 441	231 441
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		15 667	64 714
Skuld till SIDA och andra myndigheter		4 171 301	5 330 965
Övriga skulder		178 434	310 981
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	10	334 640	320 532
		4 700 042	6 027 192
Summa eget kapital och skulder		6 612 105	8 000 005
Ställda säkerheter		Inga	Inga
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga